

Teza: zdeponowanie pieniędzy klienta.

Zdeponowanie przez obwinionego radcę prawnego środków pieniężnych w wysokości 260.000 złotych otrzymanych od szpitala na rachunku bankowym spółki Kancelaria Radców Prawnych - spółka partnerska, niewyodrębnionym od innych rachunków bankowych, stanowi delikt dyscyplinarny.

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2019 r.

Sygn. akt WO- 89/19

ORZECZENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD- Jacek Będkowski-sprawozdawca

Sędziowie SWSD- Jolanta Ruszczak, SWSD - Adela Fischer

Protokolant: Piotr Olszewski

Przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: Bogusławy Boyen.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2019 r. sprawy radcy prawnego J. Ś. obwinionej o to, że:

1)

dopuszcza się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego poprzez niewydanie spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie środków w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - w okresie od dnia 5 października 2016 r. do dnia wpłaty poszczególnych kwot (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jednak nie później niż w dniu 1 września 2017 r. pomimo ziszczenia warunków wydania środków określonych w ugodzie z dnia 13 lipca 2016 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. (dalej: "KERP") w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870);

2)

dopuszcza się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez korzystanie w okresie od dnia 30 grudnia 2016 r. do dnia wpłaty (...) sp. z o.o. poszczególnych kwot, jednak nie później niż do dnia 1 września 2017 r., lila warunkach określonych „porozumieniem dotyczącym Ugody” zawartym w dniu 30 grudnia 2016 r. między (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie a Kancelarią Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie ze środków w wysokości 160.000 (sto sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - celem wypłaty spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie będącej równocześnie klientem Kancelarii Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie, t. j. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 7 ust. 2 oraz 25 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870);

3)

dopuszcza się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez zdeponowanie środków pieniężnych w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie na rachunku (...) spółki Kancelaria Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie nie wyodrębnionym od innych rachunków bankowych

wyżej wymienionej spółki w okresie od dnia 14 lipca 2016 r. do dnia wypłaty środków spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, nie później niż w dniu 1 września 2017 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1870)

z powodu odwołania obwinionej J. Ś.,

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie z dnia 31 października 2018r. sygn. akt D17/18,

Orzeka:

1)

uchyla zaskarżone orzeczenie w części tj. w punktach: 1, 2, 4 oraz 5 sentencji i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w Warszawie;

2)

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w pozostałej części tj. w punkcie 3 oraz w pkt. 6. sentencji;

3)

zasądza od Obwinionej na rzecz Krajowej Rady Radców Prawnych kwotę 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w Warszawie.

Uzasadnienie

Wnioskiem o ukaranie z dnia 12 lutego 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. wniósł o ukaranie radcy prawnego J. Ś. (nr wpisu WA-5260 zarzucając jej, że dopuściła się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego:

1)

poprzez niewydanie spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie środków w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - w okresie od dnia 5 października 2016 r. do dnia wypłaty poszczególnych kwot (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jednak nie później niż w dniu 1 września 2017 r. pomimo ziszczenia warunków wydania środków określonych w ugodzie z dnia 13 lipca 2016 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 5 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. (dalej: "KERP") w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870);

2)

przez korzystanie w okresie od dnia 30 grudnia 2016 r. do dnia wypłaty (...) sp. z o.o. poszczególnych kwot, jednak nie później niż do dnia 1 września 2017 r., lila warunkach określonych „porozumieniem dotyczącym Ugody” zawartym w dniu 30 grudnia 2016 r. między (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie a Kancelarią Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie ze środków w wysokości 160.000 (sto sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - celem wypłaty spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie będącej równocześnie klientem Kancelarii Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie, t. j. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 7 ust. 2 oraz 25 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1870); przez zdeponowanie środków pieniężnych w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w

Warszawie na rachunku (...) spółki Kancelaria Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie niewyodrębnionym od innych rachunków bankowych wyżej wymienionej spółki w okresie od dnia 14 lipca 2016 r. do dnia wypłaty środków spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, nie później niż w dniu 1 września 2017 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1870)

W dniu 1 marca 2018 r. Obwiniona złożyła odpowiedź na wniosek o ukaranie, w której stwierdziła, że zarzuty są nieuzasadnione i bezpodstawne oraz zgłosiła wnioski dowodowe. Sąd rozpoznał sprawę na rozprawach w dniach: 19 kwietnia, 16 lipca, 24 września i 31 października 2018 r. przeprowadzając m.in. dowody z zeznań świadków oraz wyjaśnień Obwinionej. Obwiniona składając wyjaśnienia na rozprawie 19 kwietnia 2018 r. nie przyznała się do stawianych jej zarzutów. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, po zakończeniu postępowania dowodowego wniósł o uznanie Obwinionej winnej zarzucanych jej czynów, wymiar kary pozostawiając do uznania Sądu, zaś Obwiniona wniosła o uniewinnienie.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniona jest współnikiem - partnerem Kancelarii Radców Prawnych Ć. i (...) i wykonuje w niej zawód radcy prawnego. Prowadząc sprawy Kancelarii (...) zajmuje się m.in. gospodarką finansową, w tym wystawianiem faktur, dokonywaniem płatności. Kancelaria świadczyła pomoc prawną dla Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Warszawie. W ramach świadczonych usług (...) Kancelarii - (...) i radca prawny D. Ć. reprezentowali Szpital w sporze sądowym z (...) sp. z o.o.. Rozmowy ugodowe zakończone zawarciem ugody w dniu 13 lipca 2016 r. prowadził radca prawny D. Ć.. Na podstawie tejże ugody, Kancelaria miała zapłacić na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 260.000,00 zł pod warunkiem, że Szpital tę kwotę na rachunek Kancelarii wpłaci (§4 ugody). Siedmiodniowy termin przekazania należności został uzależniony od uprawomocnienia się postanowień o umorzeniu postępowań prowadzonych między stronami.

Szpital wpłacił na rachunek Kancelarii kwotę 260.000,00 zł. w dniu 14 lipca 2016 r. Obwiniona miała świadomość, że środki ze Szpitala wpłynęły na rachunek Kancelarii, jak również znała tytuł, w oparciu o który wpływ nastąpił - „ugoda pomiędzy (...) Sp. z o.o. a Szpitalem (...)”.

W dniu 17 października 2016 r. do Kancelarii wpłynęło wezwanie do zapłaty kwoty wynikającej z ugody. Nie doprowadziło ono do zapłaty należności. 28 października 2016 r. do Kancelarii wpłynęło kolejne wezwanie do zapłaty i ono także nie wywołało zapłaty. Następnie, 8 listopada 2016 r. (...) sp. z o.o. skierowało do Kancelarii kolejne wezwanie. O braku uregulowania należności przez Kancelarię, (...) sp. z o.o. powiadomiła Szpital. Obwiniona zaczęła dokonywać zapłaty należności po informacjach przekazywanych jej przez współnika i dopiero po otrzymaniu przez Kancelarię wezwań tj. 30000,00 zł - 14.11.2016 r., 50000,00 zł - 14.11.2016 r., 20000,00 zł - 15.11.2016 r. Do dnia 15 listopada 2016 r. Kancelaria przekazała na rzecz wierzyciela Szpitala kwotę 100.000,00 zł. z otrzymanych wcześniej 260.000,00 złotych.

Wspólnik Obwinionej D. Ć. w dniu 30 grudnia 2016 r. zawarł z (...) sp. z o.o. porozumienie o zapłacie pozostałej należności 160.000,00 zł, niezwłocznie, jednak nie później niż do 31 sierpnia 2017 r. W dniu 20 czerwca 2017 r. (...) sp. z o.o. po raz kolejny wezwała Szpital do zapłaty pozostałej należności, tj. 160000,00 zł. Wezwanie do zapłaty zostało ponowione w dniu 3 sierpnia 2017 r.

W dniu 16 lipca 2017 r. Obwiniona została wezwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego do złożenia wyjaśnień w związku ze skargą Szpitala.

Pismem datowanym na 1 września 2017 r. Obwiniona poinformowała Rzecznika Dyscyplinarnego, że sytuacja jest wynikiem omyłki. Na tę datę cała kwota wynikająca z ugody z dnia 13.07.2016 roku została uiszczona na rzecz (...) sp. z o.o.

W dniu 6 września 2017 r. (...) sp. z o.o. poinformowała Szpital, że należność główna została w całości uregulowana, natomiast zastrzegła, że będzie dochodzić od Szpitala należnych odsetek .

Ostatecznie Kancelaria dokonała zapłaty pozostałej kwoty należności w trzech przelewach: 50000,00 zł.- 31.08.2017 r., 2x 30000,00 zł -1.09.2017 .

W okresie od 30 grudnia 2016 r. (data zawarcia Porozumienia pomiędzy Kancelarią a (...) sp. z o.o.) do 1 września 2017 r. (data zapłaty ostatniej części należności) Kancelaria dysponowała środkami przekazanymi przez Szpital na rzecz wierzyciela wysokości łącznie 160.000,00 zł. Za korzystanie z nich nie ponosiła jakichkolwiek opłat.

Sąd ocenił jako wiarygodne wyjaśnienia Obwinionej co do istotnych w sprawie okoliczności faktycznych i przyjął te wyjaśnienia jako dowód . Obwiniona wyjaśniła zasady pracy Kancelarii przy prowadzeniu sprawy i prowadzenie rozliczeń, które są zbieżne z dokumentami i zeznaniami świadków. Pozostałe dowody, włączone postanowieniem na rozprawie, po ich analizie Sąd uznał za potwierdzające dokonane ustalenia.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w odniesieniu do pierwszego zarzutu postępowanie dowodowe wykazało dostatecznie, że Kancelaria (...) nie dochowała należytego standardu postępowania w zakresie przekazania spółce (...) sp. z o.o. środków, które jej powierzył w tym właśnie celu w dniu 14 lipca 2016 r. klient-Szpital. Zdaniem Sądu Obwiniona nie przekazała tych środków wierzycielowi Szpitala ani bezpośrednio po ich otrzymaniu ani w późniejszym, krótkim terminie. Dopiero wezwanie do zapłaty skierowane do Kancelarii od wierzyciela spowodowało, że środki te Kancelaria zaczęła przekazywać (transfer środków trwał jednak ponad rok). Tymczasem przepis art. 37 ust. 5 KERP nie pozostawia wątpliwości co do tego, w jakim terminie te środki należało przekazać: niezwłocznie lub na warunkach zaakceptowanych przez klienta lub osobę na rzecz której wykonywał czynności zawodowe. Pierwsze wezwanie do zapłaty, tj. wydania środków w wysokości 260000,00 zł wierzyciel Szpitala skierował do Kancelarii w dniu 12 października 2016 r., natomiast Kancelaria (...) środki te zaczęła przekazywać w ratach (pierwsza w wysokości 30000,00 zł-14 listopada 2016 r.). Dopiero 1 września 2017 r. zakończył się transfer pieniędzy. W tym okresie Szpital pozostawał nadal dłużnikiem (...) sp. z o.o., mimo, że całą należną kwotę uregulował.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Obwiniona zapewniła swojej Kancelarii korzystanie z tych środków w kwocie 160.000,00 zł przez wiele miesięcy, a więc de facto kredytowała się środkami nie należącymi do niej, bez tytułu prawnego. Podjęte przez radcę prawnego D. Ć. starania co do porozumienia z wierzycielem Szpitala w zakresie późniejszego przekazania tych środków postawiły Kancelarię w roli petenta, uzależnionego woli wierzyciela - swojego klienta. Obwiniona wprawdzie nie czyniła tych starań, ale też nie podjęła i jakichkolwiek działań, by ten proceder zakończyć i przekazać środki uprawnionemu. W ocenie Sądu taki obowiązek leżał po stronie Obwinionej, która za te kwestie odpowiadała.

Obwiniona - zdaniem Sądu wiedziała, że Kancelaria jest w posiadaniu nienależnej jej kwoty i nie podjęła jednak niezbędnych - z punktu widzenia zasad KERP - działań w celu wykonania woli swego klienta w sprawach finansowych. W efekcie przechowywała przez ponad rok środki Pokrzywdzonego bez ich odpowiedniego zaewidencjonowania. Obowiązek wskazany w art. 37 ust. 3 KERP obejmuje, w ocenie Sądu także obowiązek niezwłocznego zwrotu kwot nienależnych kancelarii, których nie potwierdziła odpowiednim rozliczeniem (rachunkiem, fakturą, notą), co łączy się także z obowiązkiem starannego działania i skrupulatności w rozliczeniach z klientem (art. 12 ust. 1 KERP). Nieskuteczna w ocenie Sądu w tym zakresie była linia obrony Obwinionej opierająca się na wskazaniu, że wszystkie czynności podejmował jej współnik- mec. D. Ć., a ona jedynie wykonywała jego polecenia co do przelewów na rzecz (...) sp. z o . o. Nie można zaakceptować sytuacji, w której wierzyciel klienta otrzymuje należne mu środki ponad rok liczącym od dnia od którego Kancelaria była w ich posiadaniu. Obwiniona- partner w Kancelarii nie była związana jakimkolwiek poleceniem służbowym swego współnika, a mimo tego nie wykonała najprostszej - jak się wydaje czynności technicznej w postaci przelewu pełnej kwoty 260.000,00 zł mimo że znany był jej tytuł wpłaty tej należności. Takiego działania Obwinionej zabrakło.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, iż w tym zakresie Obwinionej należało przypisać winę polegającą na niepodjęciu niezbędnej decyzji dotyczącej przelania środków na rachunek wierzyciela klienta. Właściwy czas na takie rozliczenie winien być maksymalnie skrócony (przyjmując termin 7 dni jako termin niezwłoczny), a w tej sprawie wyniósł on wiele miesięcy, co nie może być traktowane jako sytuacja normalna .

Biorąc to pod uwagę Sąd uznał, że Obwiniona w ramach swojego obowiązku i odpowiedzialności jako współniczka kancelarii prowadzonej w formie spółki partnerskiej, nie dochowała należytej staranności w rozliczeniach z Pokrzywdzoną w łącznej kwocie 260000,00 zł (faktycznie z wierzycielem Pokrzywdzonej), w tym nie ewidencjonowała prawidłowo tej kwoty w okresie od 14 lipca 2016 r. do 1 września 2017 r., ani nie przekazała jej niezwłocznie, mimo takiego obowiązku.

Jak stwierdził OSD - art. 37 ust. 1 KERP nakazuje, by radca prawny znajdujące się w jego posiadaniu środki klienta przechowywał na wyodrębnionym rachunku. W niniejszej sprawie środki Szpitala przekazane Kancelarii na rzecz przez (...) sp. z o.o. znajdowały się na rachunku ogólnym Kancelarii, nie na rachunku wyodrębnionym. Brak odrębnego rachunku, na którym można by przechowywać środki klienta przy jednoczesnym przetrzymywaniu ich przez blisko rok, bez wątplenia obciąża Obwinioną. Zarzut określony jako 3 okazał się w ocenie Sądu całkowicie udowodniony.

W kwestii wymiaru kary Sąd uznał, że ze względu na charakter deliktu, związany z nieprawidłowymi rozliczeniami z klientem, jak również z uwagi na to, że zaniechanie Obwinionej dotyczyło pokażnej kwoty, czyn ten ma cechy wysokiej szkodliwości - z punktu widzenia zaufania jakim powinna cieszyć się Obwiniona jako radca prawny i radcowie prawni w ogólności. Postępowanie Obwinionej w tym zakresie wpływa negatywnie na wizerunek radcy prawnego, bowiem skrupulatne i rzetelne rozliczenia finansowe powinny być traktowane jako element szczególnie istotny w działalności radcy prawnego. Dodatkowo tylko należy wskazać, że zwłoka w przekazaniu należnych wierzycielowi środków, spowodowała powstanie po stronie Szpitala odsetek za opóźnienie. Fakt, że wierzyciel do czasu zakończenia postępowania dyscyplinarnego nie domagał się ich zapłaty, nie zmienia tego, że zadłużenie takie powstało i to także z winy Obwinionej. W konsekwencji powyższych ustaleń i rozważań Sąd wymierzył karę pieniężną, przy czym biorąc pod uwagę dotychczasową niekaralność Obwinionej oraz jej postawę nastawioną na wyjaśnienie sprawy (co przejawiało się w złożonych wyjaśnieniach), wymierzył jej dość wysoką, ale daleką od górnej karę granicy zagrożenia, uznając, że kara w takiej wysokości odniesie skutek w zakresie prewencji indywidualnej, a ze względu na jej rodzaj, także ogólnej.

Na podstawie art. 425 § 1 k.p.k. i art. 444 k.p.k. Obwiniona zaskarżyła wyżej wymienione orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 31 października 2018r., sygn. akt: OSD 17/18- w całości co do winy i kary na swoją korzyść;

Na podstawie przepisu art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść wyroku, tj.: art. 4 k.p.k. w zw. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania, w tym wywiedzenie błędnych wniosków z zebranego w sprawie materiału dowodowego, co do udziału obwinionej w zarzucanym jej czynie (a błędnie poczytanych jako czyny) i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż obwiniona J. Ś. brała udział w całościowej obsłudze, w tym spraw sądowych, klienta ówczesnego Kancelarii tj. Szpitala (...) (Szpital), naruszenie zasad obiektywizmu oraz zastosowanie nierównych kryteriów oceny dowodów świadczących na niekorzyść obwinionej, co wynikało w obdarzeniu przez Sąd orzekający w całości wiary zeznaniom złożonym przez świadka D. Ć. i świadka E. G., w szczególności wybiórczym zeznaniom, w porównaniu do dowodów świadczących na jej korzyść co wynikało z odmówienia wiarygodności przez Sąd wyjaśnieniom Obwinionej oraz ograniczenia znaczenia informacji pozyskanych na podstawie świadka M. N. oraz uwzględnienie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść obwinionej, a nieuzasadnione pominięcie okoliczności przemawiających na jej korzyść, a w konsekwencji naruszenie naczelnej zasady procesu karnego wyrażonej w art. 7 k.p.k., co miało istotny wpływ na ustalenia Sądu, które to ostatecznie były błędne w zakresie sprawstwa obwinionej, w sytuacji gdy w sprawie brak środków dowodowych pozwalających na ustalenie powyższych okoliczności;

2) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu meriti z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na bezpodstawnym przyjęciu, iż obwiniona J. Ś. obsługiwała Szpital (...) w zakresie spraw sądowych oraz w szczególności sprawy dotyczącej ugody z dnia 13.07.2016 r., a co za tym idzie Szpital ten był klientem w tym zakresie w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie ma podstaw by przyjąć i poczynić ustalenia niebudzące wątpliwości, które pozwoliłyby na przypisanie obwinionej udziału przy zawieraniu, a następnie wykonywaniu przedmiotowej ugody a tym by występowało po jej stronie zawinienie co do zarzucanych jej wnioskiem o ukaranie czynów, a nadto bezpodstawne i niewłaściwe przyjęcie że spółka (...) ma/ może mieć jakiegokolwiek roszczenia w stosunku do Szpitala.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie przepisu art. 437 § 1 i 2 k.p.k. Obwiniona wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości (tj. pkt. 1 - 6) poprzez jej uniewinnienie od zarzucanych wnioskiem o ukaranie czynów oraz przejęcie kosztów postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w Warszawie na rachunek tej Izby.

Obwiniona uzasadniła swoje odwołanie na wstępie podkreślając że nie brała ona udziału w obsłudze prawnej Szpitala (...) w zakresie spraw sądowych, w tym nie miała pełnomocnictwa tego podmiotu w sprawie dot. ugody z dnia 13.07.2016 roku.

Zdaniem Obwinionej żaden z dowodów zgromadzonych w sprawie nie potwierdza, iż było inaczej, w tym brak jest potwierdzenia tego faktu w zeznaniach świadka D. Ć., na który to dowód przy ustalaniu stanu faktycznego powołuje się Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP .

Obwiniona - jak stwierdziła - nie była pełnomocnikiem Szpitala w zawieranej przez ten podmiot ugodzie w dniu 13.07.2016 roku z (...) sp. z o.o. Na rzecz Szpitala obwiniona świadczyła co do zasady pomoc prawną w zakresie bieżącej obsługi biura zamówień publicznych, a nie ogólnej obsługi Szpitala, w tym spraw sądowych, stąd też nie miała wiedzy o ich zakresie występowania, stanie i przebiegu. W związku z tym, że Obwiniona nie była pełnomocnikiem w przedmiotowej sprawie ugody z 13.07.2016 r. to nie знаła szczegółowo jej postanowień, w tym zasad płatności. Treść samego porozumienia do ugody z A. Obwiniona zobaczyła pierwszy raz na przesłuchaniu w dniu 12.01.2018 r. u Rzecznika Dyscyplinarnego. W związku z faktem, iż Obwiniona nie miała pełnomocnictwa, w szczególności do zawarcia ugody z 13.07.2016 r. to nie wiązał Obwinionej żaden stosunek cywilno-prawny ze Szpitalem w tym zakresie. Także, czego nie można pominąć, a o czym pominął w swych rozważaniach Sąd, że sama spółka (...) nie uznawała Obwinionej jako pełnomocnika Szpitala. Pisma adresowane/kierowane były do Wspólnika obwinionej - D. Ć., który to zajmował się tą sprawą i miał wiedzę co do postanowień związanych z treścią ugody zawartej w dniu 13.07.2016 r. oraz zasad jej realizacji.

Także spółka (...) - w ocenie Obwinionej - nie zarzuca Kancelarii, w tym bardziej Obwinionej, nie wydania A. przedmiotowych kwot czy też korzystania z nich, a więc nie można mówić o naruszeniu art. 64 ustawy o radcach prawnych poprzez uznanie za przewinienie dyscyplinarne postępowania, które stanowiło ustalenia z A..

Obwiniona wskazała, iż nie znając dokładnych warunków płatności z zawartego „porozumienia do ugody” płatności były dokonywane przez Obwinioną zgodnie z przekazywanymi jej informacjami przez Wspólnika (świadka D. Ć.), a zatem tak było ustalone z samym zainteresowanym tj. spółką (...). Zatem nie może być mowy o wykonywaniu przez Obwinioną czynności zawodowych nierzetelnie czy nieuczciwie, czy niezgodnie z zasadami etyki zawodowej czy dobrymi obyczajami, nie mówiąc już o czynnościach niezgodnych z prawem. Nie może być mowy także o naruszeniu art. 7 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, bowiem przy wykonywaniu czynności zawodowych obwiniona była i jest wolna od wpływów wynikających z jej osobistych interesów. Żadne z działań obwinionej o jakich mowa w przedmiotowej sprawie nie nosiło znamion określonych w art. 25 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wbrew temu jak bezpodstawnie przyjął Sąd ustalając dany stan faktyczny.

Obwiniona wskazała, iż nie będąc pełnomocnikiem w przedmiotowej sprawie ugody zawieranej przez Szpital z A., nie znała jej postanowień, w tym zasad płatności, co zatem idzie nie było podstaw do przypisania jej odpowiedzialności za ewentualną jej realizację, korzystanie ze środków finansowych z nią związanych. Obwiniona podniosła, iż nie

wskazywała do ugody z dnia 13.07.2016 roku rachunku Kancelarii i nie posiada wiedzy dlaczego w ugodzie znalazł się takowy, a nie inny numer rachunku bankowego Kancelarii.

Biorąc powyższe pod uwagę - w ocenie Obwinionej - nie było podstaw do uznania jej winną zarzucanych czynów a co za tym przypisania jej popełnienie jakichkolwiek przewinień dyscyplinarnych, bowiem te z uwagi na brak sprawstwa a tym bardziej winy przy ocenie okoliczności faktycznych związanych z niniejszą sprawą a sprowadzającej za przyjęcie odpowiedzialności za nieterminowe przekazanie na rzecz tego podmiotu środków finansowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Odwołanie częściowo okazało się zasadne i skutkowało uchyleniem zaskarżonego orzeczenia w części.

Trafnie przyjął Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, iż w tego typu sytuacjach jak w niniejszej sprawie, możliwe jest przypisanie wspólnikowi kancelarii (radcy prawnemu) odpowiedzialności za naruszenia, w ramach obsługi prawnej wykonywanej przez kancelarię w formie spółki partnerskiej, jeżeli w obsłudze tej ma on bezpośredni udział lub/ i powiązanych z nią aspektów pomocy prawnej . Włączyć w to także należy odpowiedzialność za stanowiące element pomocy prawnej - dokonywania rozliczeń finansowych dotyczących pomocy. Wina takiego wspólnika może zatem polegać na braku należytego nadzoru lub przedsięwzięcia środków, które należało biorąc pod uwagę okoliczności przypadku - przedsięwziąć, aby uniknąć naruszenia. W przypadku wspólnika - partnera kancelarii, który podejmuje decyzje odnośnie zarówno merytorycznej obsługi klientów jak i rozliczeń pieniężnych , brak odpowiednich decyzji lub decyzje nieprawidłowe jeżeli skutkują naruszeniami norm wyrażonych w KERP - powodują odpowiedzialność dyscyplinarną osoby kierującej. Przeciwnie podejście powodowałoby w istocie rozmycie albo wręcz brak tej odpowiedzialności, tzn. brak osób odpowiedzialnych w sytuacji ewidentnych nawet naruszeń interesów klientów kilkusobowych kancelarii.

Jednak w okolicznościach niniejszej sprawy na uwzględnienie zasługuje zarzut z punktu 1 odwołania Obwinionej dotyczący naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nie uwzględniając całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Nadto należało uwzględnić zarzut z punktu 2 odwołania Obwinionej dotyczący sprzeczności co do istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na bezsprzecznym przyjęciu przez Sąd I instancji, iż obwiniona J. Ś. obsługiwała Szpital (...) w zakresie spraw sądowych oraz w szczególności sprawy dotyczącej ugody z dnia 13.07.2016 r., w sytuacji, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy może budzić wątpliwości co do podstaw przypisania Obwinionej udziału przy zawieraniu, a następnie wykonywaniu przedmiotowej ugody oraz zawinienia co do zarzucanych jej wnioskiem o ukaranie czynów tj. dopuszczenia się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego poprzez niewydanie spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie środków w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - w okresie od dnia 5 października 2016 r. do dnia wpłaty poszczególnych kwot (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jednak nie później niż w dniu 1 września 2017 r. pomimo ziszczenia się warunków wydania środków określonych w ugodzie z dnia 13 lipca 2016 r. oraz dopuszczenia się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez korzystanie w okresie od dnia 30 grudnia 2016 r. do dnia wpłaty (...) sp. z o.o. z poszczególnych kwot, jednak nie później niż do dnia 1 września 2017 r., na warunkach określonych „porozumieniem dotyczącym Ugody” zawartym w dniu 30 grudnia 2016 r. między (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie a Kancelarią Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie ze środków w wysokości 160.000 (sto sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od klienta - Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie - celem wypłaty spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie będącej równocześnie klientem Kancelarii Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny należy zatem jeszcze raz przesłuchać Obwinioną albowiem podkreślała ona wielokrotnie w złożonych wyjaśnieniach przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym jak i w odwołaniu, że nie brała udziału w obsłudze prawnej Szpitala (...) w zakresie spraw sądowych, w tym nie miała

pełnomocnictwa tego podmiotu i wiedzy w sprawie dot. ugody z dnia 13.07.2016 roku. Dowodem na tę okoliczność jest ugoda dotycząca roszczeń związanych z realizacją umowy z dnia 15 listopada 2013 roku podpisana tylko przez drugiego z (...) kancelarii (...), a nie przez Obwinioną co może nasuwać kolejne wątpliwości co do zarzuconych Obwinionej przewinień dyscyplinarnych. Nadto okoliczność tę potwierdzają zeznania świadka D. Ć. zawarte w protokole rozprawy z dnia 19 kwietnia 2018 roku (k- 149), który zeznał jednoznacznie iż, sprawą dotyczącą ugody ze szpitalem zajmował się tylko on a Obwiniona dokonywała płatności dopiero po informacjach uzyskanych od niego, który wprost kierował do niej polecenia odnośnie płatności poszczególnych rat. Zatem z powyższych dowodów może wynikać okoliczność, iż Obwiniona nie działała samodzielnie w sprawie będącej przedmiotem postępowania a wykonywała jedynie polecenia swojego partnera w kancelarii. Jednak nie może ująć z pola widzenia Sądu fakt, iż Obwiniona mając dostęp do rachunku bankowego Kancelarii знаła jego saldo, znała jego historię i nie mogła nie zauważyć wpływu tak znacznej kwoty. Już taka wiedza powinna skłonić ją do refleksji i zmotywować do wyjaśnienia pochodzenia tej kwoty i celu jej wpłaty na rachunek Kancelarii a w konsekwencji doprowadzić do jej przekazania uprawnionemu odbiorcy - wierzycielowi Szpitala . Nadto z zeznań świadka D. Ć. wynika , iż utrzymywał on stały kontakt z prezesem spółki A. - M. N., z którym konsultował przekazanie środków otrzymanych ze Szpitala (...) i które to były wydane zgodnie z ustaleniami z Zarządem spółki A. (k- 150). Jednakże zeznania D. Ć. nie są wyczerpujące i należy podejść do nich z pewną ostrożnością z uwagi na fakt, iż jest on współnikiem Obwinionej w stosunku do którego toczy się inne postępowanie dyscyplinarne. Sąd I instancji powinien zatem ponownie przeprowadzić dowód z przesłuchania świadka D. Ć. i Obwinionej wyjaśniając dokładniej wszelkie okoliczności oraz wątpliwości związane z faktem podpisania przedmiotowej ugody, wiedzą Obwinionej co do pochodzenia kwoty 260.000,00 zł. (co sama przyznała) , wiedzą Obwinionej co do celu jej wpłaty na rachunek Kancelarii i warunków jej wypłaty oraz podmiotu uprawnionego do jej otrzymania. Nadto Okręgowy Sąd Dyscyplinarny winien ustalić co się działo z wpłaconą przez Szpital kwotą 260.000,00 zł. w okresie od daty jej wpływu na rachunek Kancelarii do daty jej przekazania spółce (...) w szczególności czy kwota ta była w części lub całości przeznaczana na inne cele i zaspokajanie potrzeb Kancelarii. Natomiast treść złożonych zeznań przez świadka D. Ć. w części potwierdzają również zeznania innego świadka M. N., który zgodnie z protokołem rozprawy z dnia 24 września zeznał, iż w zakresie współpracy ze Szpitalem (...) utrzymywał kontakt jedynie z D. Ć. i z nim tylko podejmował decyzje odnośnie ugody ze Szpitalem. Z jego zeznań wynika nadto, że Szpital podczas podpisywania ugody u notariusza reprezentował tylko mecenas Ć., a nie Obwiniona, (k-187). Zeznania te są korzystne dla Obwinionej, jednakże należy podejść do nich również z dozą należytej ostrożności z uwagi na okoliczność, iż świadek ten pozostaje w stałym kontakcie ze współpracownikiem Obwinionej D. Ć., a nadto sama Obwiniona w odpowiedzi na wniosek o ukaranie radcy prawnego wniosowała o przesłuchanie świadka M. N. (k. 132). Nadto wątpliwości może budzić stwierdzenie w zeznaniach M. N. jakoby nie wiedział nic o fakcie wysłania wiadomości mailowej (k. 78) , która była adresowana między innymi do niego tłumacząc, że były to sprawy, którymi zajmował się M. M.. Nadto niejasne są twierdzenia świadka M. N. odnośnie wysłania przez M. M. wezwania do zapłaty, a następnie ustaleniu z nim o jego wycofaniu. Świadek M. N. sugeruje jakoby M. M. nie wiedział nic o zawartej ugodzie, a porozumienie dotyczące zawartej ugody podpisywał jedynie z drugim członkiem zarządu T. J.. Rzeczywiście na Porozumieniu z dnia 30 grudnia 2016 roku dotyczącym Ugody widnieje podpis T. J.. Według treści tego porozumienia termin pozostałej kwoty do spłacenia został wyznaczony na dzień 31 sierpnia 2017 roku. Ta okoliczność i samo Porozumienie z 30 grudnia 2016r. nasuwa kolejne wątpliwości, gdyż dnia 20 czerwca 2017 roku wpłynęło do Szpitala (...) od spółki (...) kolejne wezwanie do zapłaty podpisane przez T. J. oraz M. M.. Niezrozumiałym jest zatem fakt kierowania roszczenia o zapłatę do Szpitala, jeśli wcześniej podpisano porozumienie prolongujące zapłatę do dnia 31 sierpnia 2017 roku, a oba dokumenty podpisano przez tą samą osobę T. J., który zatem musiał wcześniej wiedzieć o zawartym porozumieniu. Kwestia ta wymaga dokładnego wyjaśnienia przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Nadto M. N. podczas postępowania przygotowawczego (k. 61) zeznał, iż nie przypomina sobie, aby kontaktował się z Panią K. w niniejszej sprawie co może sugerować, iż wiedział o kogo chodzi znając ją już wcześniej. Co innego natomiast świadek zeznał przed Sądem stwierdzając, iż poznał ją dopiero na sali sądowej podczas rozprawy (k. 187).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie przeprowadził wyczerpującego postępowania dowodowego w tym zakresie pomijając przeprowadzenie innych dowodów, które przyczyniłyby się do wyjaśnienia prawidłowego stanu faktycznego sprawy. W tym celu Sąd I instancji przeprowadzając postępowanie dowodowe powinien ponadto z urzędu dopuścić dowód z zeznań świadków T. J.

oraz M. M. w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności związanych z podpisaniem ugody, a następnie porozumienia z 30 grudnia 2016r. o prolongacie zapłaty kwoty z niej wynikającej a dalej - związanych z wysłaniem wezwań do zapłaty. Nadto Sąd I instancji winien ponownie przeprowadzić dowód z przesłuchania świadka D. Ć. oraz dowód z przesłuchania świadka M. N. nie wyłączając możliwości skonfrontowania ich zeznań co pozwoli wyjaśnić dokładne okoliczności faktu zawarcia przedmiotowej ugody i porozumienia z dnia 30 grudnia 2016 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny winien również przeprowadzić dowody z dokumentów tj. wezwania do zapłaty z dnia 3 sierpnia 2017 roku podpisanego przez T. J. (k. 73), korespondencji mailowej z dnia 28 lipca 2017 roku pomiędzy pracownikami spółki (...) (k. 74), wezwania do zapłaty z dnia 20 czerwca 2017 roku (k. 75), porozumienia dotyczącego Ugody z dnia 30 grudnia 2016 roku (k.76), wezwania z dnia 9 listopada 2016 roku (k. 77), korespondencji mailowej z dnia 8 listopada 2016 roku pomiędzy pracownikami spółki (...) (k. 78), pisma z dnia 8 listopada 2016 roku (k. 79), pisma kierowanego do D. Ć. (k. 80), wezwania do zapłaty z dnia 28 października 2016 roku podpisanego przez M. N. i M. M. (k. 81) i w tym kontekście przesłuchać w/w świadków także na okoliczność celowości wysłania tych pism, szczególnie tych z daty po zawarciu porozumienia z dnia 30 grudnia 2016 roku z uwagi na fakt występowania sprzeczności w ich treści pomiędzy w/w wezwaniem i korespondencją a przedmiotowym porozumieniem. Ponadto należy dokonać pogłębionej analizy wyjaśnień Obwinionej, która twierdziła, iż na rzecz Szpitala świadczyła co do zasady pomoc prawną w zakresie bieżącej obsługi biura zamówień publicznych, a nie ogólnej obsługi Szpitala, w tym spraw sądowych, stąd też nie miała wiedzy o ich zakresie występowania, stanie i przebiegu. Jak już wyżej wskazano Zarząd spółki A. również nie uznawał obwinionej jako pełnomocnika Szpitala, a wszelkie pisma adresowane były do Wspólnika obwinionej - D. Ć.. Należy dodać również okoliczności, iż reprezentujący spółkę (...) nie zarzucają Kancelarii, a tym bardziej Obwinionej, niewydania spółce przedmiotowych kwot czy też korzystania z nich oraz fakt braku poniesienia szkody przez szpital (...) co wynika z zeznań E. G..

Zgodnie z brzmieniem art. 95 § 1 Kodeksu spółek handlowych: „Partner nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki powstałe w związku z wykonywaniem przez pozostałych partnerów wolnego zawodu w spółce, jak również za zobowiązania spółki będące następstwem działań lub zaniechań osób zatrudnionych przez spółkę na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, które podlegały kierownictwu innego partnera przy świadczeniu usług związanych z przedmiotem działalności spółki”. Jednakże taką okoliczność w odniesieniu do Obwinionej można uznać za prawdziwą dopiero po wnikliwym przeprowadzeniu na nowo postępowania dowodowego przez Sąd I instancji a nadto dyspozycja tego przepisu wydaje się być węższa niż zakres przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, których naruszenie zarzucono Obwinionej.

Natomiast co do zarzutu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1870) odwołanie Obwinionej nie zasługuje na uwzględnienie. Zarzut dotyczący faktu zdeponowania środków pieniężnych w wysokości 260.000 (dwieście sześćdziesiąt tysięcy) złotych otrzymanych w dniu 14 lipca 2016 r. od Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Warszawie na rachunku (...) spółki Kancelaria Radców Prawnych (...) z siedzibą w Warszawie niewyodrębnionym od innych rachunków bankowych w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego jest udowodniony a okoliczności popełnienia tego deliktu dyscyplinarnego nie budzą wątpliwości. Odpowiedzialność za to przewinienie dyscyplinarne ponosi Obwiniona, gdyż jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego w tym zeznań świadka D. Ć. (k-149) płatnościami w kancelarii zajmowała się Obwiniona i przez nią one były dokonywane. Nadto sama Obwiniona przyznała w złożonych wyjaśnieniach (k- 147), że gospodarką finansową tj. wystawianiem faktur, dokonywaniem płatności, kwestiami pracowniczymi zajmowała się ona sama oraz, że wpłacona przez Szpital kwota 260.000,00 zł. została przez Obwinioną zauważona ze względu na wskazany w przelewie tytuł płatności. Obwiniona jako osoba zajmująca się rachunkowością w kancelarii zobowiązana była wyodrębnić osobny rachunek na który powinny trafić środki z kwoty przekazanej przez Szpital tytułem zabezpieczenia. Zatem Obwiniona dopuściła się nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego poprzez wypełnienie znamion deliktu dyscyplinarnego stypizowanego w art. 6, 12 ust. 1 oraz 37 ust. 1 KERP w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1870).

Kara pieniężna w wysokości 5.000,00 (pięć tysięcy) złotych jest adekwatną sankcją dla Obwinionej uwzględniającą wagę, skalę i stopień naruszenia powinności należytego zachowania się radcy prawnego oraz społeczną szkodliwość czynu, a także fakt wcześniejszej niekaralności Obwinionej. Orzeczona przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie kara zakazu wykonywania patronatu nad aplikantem radcowskim podlega uchyleniu z uwagi na uchylenie części orzeczenia i przewinień dyscyplinarnych stypizowanych w punkcie 1 i 2 orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe zaskarżone orzeczenie należało uchylić w odpowiedniej części na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych przekazać sprawę do ponownego rozpoznania ze względu na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w zakresie zarzucanych Obwinionej czynów z pkt. 1 i 2 sentencji orzeczenia.

W pozostałym zakresie tj. w pkt. 3 oraz w pkt. 6 sentencji orzeczenie należało utrzymać w mocy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74^{*} ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. O kosztach orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Na koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym składają się koszty rozprawy w tym: wynagrodzenia sędziów i rzeczników dyscyplinarnych, koszty dojazdu, koszty administracyjne.